

PSIHOLOGIJA - MEDIJI - ETIKA

16. godišnja konferencija hrvatskih psihologa Poreč, 1. - 4. listopada 2008.

U Poreču je od 1. do 4. listopada 2008. godine održana 16. godišnja konferencija hrvatskih psihologa s temom *Psihologija - mediji - etika*. Organizatori konferencije bili su Hrvatsko psihološko društvo i Društvo psihologa Istre, a suorganizatori Hrvatsko novinarsko društvo, Hrvatska psihološka komora i Društvo psihologa Virovitičko-podravske županije. Glavna tema konferencije podijeljena je na nekoliko podtema: *Etika pomažućih profesija i njezin image u medijima; Utjecaj medija na javnost; Mediji i društveno osjetljive teme; Svijest i odgovornost za utjecaj medija; Internet kao medij; Odgoj za medije; Mediji i suicidi; Krizne situacije - mediji i psihologija* te dva simpozija: *Zatvorski sustav - mediji - psihologija* i *Seks, laži i mediji*. Osim navedenih tema na konferenciji se izlagalo i raspravljalo o ostalim temama iz različitih područja psihologije: organizacijske, školske, vojne, kliničke, forenzične, opće te psihologije u medicini rada.

Konferencija je uključivala međunarodne i domaće stručnjake iz područja psihologije i medija te time potakla veliku mogućnost za rasprave i donošenje zaključaka i preporuka koje do sada još nisu na ovaj način rađene. U plenarnim predavanjima predstavili su se inozemni stručnjaci *Lisa Blackman* s Goldsmiths Sveučilišta u Londonu i *Roal Ulrichsen*, predsjednik Europske federacije društava psihologa (EFPA), koji su iznijeli teorijska znanja i praktična iskustva zapadnoeuropskih zemalja i otvorili prostor interdisciplinarnoj suradnji na ovom području. Nadalje, na konferenciji je sudjelovalo više od 90 stručnjaka iz područja psihologije, novinarstva i medija, te predstavnici državnih institucija i nevladinih udruga koji su izlagali kroz predavanja, radionice, okrugle stolove pokazujući time doista velik interes različitih specifičnih područja struke (odgoj i obrazovanje, krizne

intervencije, nasilje, psihologija seksualnosti, profesionalna etika, socijalna psihologija, socijalna gerontologija, psihologija športa, forenzična i zatvorska psihologija, klinička psihologija) za područje medija i direktnu suradnju s njima. Predstavljene su tri knjige: *Uspješno starenje* (autorice: N. Ambrosi-Randić i M. Plavšić), *Katonapszichológia* - prijevod hrvatske *Vojne psihologije* na mađarski (predstavili: Ž. Pavlina, Z. Komar, S. Filjak) te *Psihološka pomoć u suočavanju sa zloćudnom bolešću* - priručnik za oboljele i članove njihovih obitelji, jedini takve vrste u Hrvatskoj (autorice: I. Rončević-Gržeta, K. Kuljanić-Vlašić, I. Host, M. Pernar).

Važnost konferencije očituje se u donošenju zaključaka, preporuka i inicijativa posljednjeg dana konferencije. Jedan od zaključaka konferencije odnosio se na poticanje interdisciplinarnih istraživanja s naglaskom na interdisciplinarnom timu gdje smatramo i socijalni rad može doprinijeti. Općenito, važno je izvještavati o pozitivnim projektima (što suradnje psihologa i novinara, etičnog izvještavanja i sl.) i razvijati stalnu suradnju i partnerstvo između psihologa i novinara. Također, naglašena je važnost profesionalne odgovornosti i uloge medija ne samo u načinu izvještavanja o određenom događaju, već i u prevenciji kroz edukaciju građanstva, ali i pružanju psihološke potpore medijskim djelatnicima zbog moguće posredne traumatizacije uzrokovane izvještavanjem o nesrećama i teškim sudbinama. Od središnje je važnosti zaštita identiteta klijenata/ica žrtava bilo koje vrste nasilja. Nadalje, važno je izraditi preporuke i upute za novinare prilikom kriznih situacija i intervencija kome se obratiti i od koga tražiti stručna tumačenja, ali i pojasniti medijima kratkoročne i dugoročne učinke medijskog izvještavanja na ljude. Potrebno je izraditi preporuku temeljenu na stručnim i znanstvenim procjenama koja se odnosi na kršenje etičkih principa, nasilje u medijima, i njihove učinke i posljedice, te poduprijeti i sudjelovati u stvaranju Zakona o zaštiti privatnosti. Na konferenciji je naglašena važnost medija koji imaju veliku ulogu u promicanju seksualnog zdravlja i seksualne terapije, a posebno u seksualnoj edukaciji za mlade. Također, nužno je suzbijati predrasude prema osobama treće životne dobi i njihovoj seksualnosti.

Jedan od zaključaka konferencije odnosio se na medijsku pismenost koja uključuje tehničko znanje o medijima, ali i kritično i analitičko razmišljanje o medijskim sadržajima, koje je potrebno provoditi od najranije dobi i cjeloživotno. Pod tim vidom dao se je i poseban naglasak uvođenju sadržaja/predmeta na temu mediji i komunikacije na svim razinama obrazovanja, pa tako i na dodiplomskim studijima s ciljem boljeg korištenja medija od strane samih stručnjaka.

U cjelini, konferenciju možemo prepoznati kao poticajnu točku za stvaranje jasnih standarda i smjernica vezanih za medije kao i važnost stručnog djelovanja kompetentnih stručnjaka. I psiholozi i novinari imaju svoje etičke kodekse koji su na razini kodeksa poprilično podudarni. Međutim, teškoća i izazov svakog stručnjaka kojeg obavezuje etički kodeks je da se u konkretnim situacijama ponaša etično, odnosno da umije etičke principe primijeniti u svakodnevnoj praksi, a tome bitno pridonosi zajedničko promišljanje, što je ujedno bila i svrha ove konferencije.

Priredile: Silvia Rusac i Ljiljana Muslić